

Dosarul nr. 2r-484/23
2-22134666-01-2r-08112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, A. Braga, V. Cotorobai)

DECIZIE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Ion Malanciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Aurel Aurel Leahu, Aurel Alexandru Leahu, Alexandru Aurel Leahu și Ana Grigore Leahu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Tavis-Agro”, administrator Tatiana Cecoi cu privire la rezilierea contractelor de arendă, încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu și restituit apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Tavis-Agro” împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, ca fiind tardiv,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2022, Aurel Aurel Leahu, Aurel Alexandru Leahu, Alexandru Aurel Leahu și Ana Grigore Leahu au depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Tavis-Agro”, administrator Tatiana Cecoi cu privire la rezilierea contractelor de arendă, încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 5-7).

Prin hotărârea din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Aurel Aurel Leahu, Aurel Alexandru Leahu, Alexandru Aurel Leahu și Ana Grigore Leahu.

A fost reziliat contractul de arendă nr. 7 din 11 iulie 2019 încheiat între Aurel Aurel Leahu și SRL „Tavis-Agro” asupra terenurilor agricole cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX înregistrat în Registrul de înregistrare a contractelor de arendă al Primăriei com. Baroncea, r-nul Drochia.

A fost reziliat contractul de arendă nr. 8 din 11 iulie 2019 încheiat între Aurel Aurel Leahu și SRL „Tavis-Agro” asupra terenurilor agricole cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX înregistrat în Registrul de înregistrare a contractelor de arendă al Primăriei com. Baroncea, r-nul Drochia.

A fost reziliat contractul de arendă nr. 9 din 11 iulie 2019 încheiat între Aurel Alexandru Leahu și SRL „Tavis-Agro” asupra terenurilor agricole cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX înregistrat în Registrul de înregistrare a contractelor de arendă al Primăriei com. Baroncea, r-nul Drochia.

A fost reziliat contractul de arendă nr. 10 din 11 iulie 2019 încheiat între Alexandru Aurel Leahu și SRL „Tavis-Agro” asupra terenurilor agricole cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX și XXXXX înregistrat în Registrul de înregistrare a contractelor de arendă al Primăriei com. Baroncea, r-nul Drochia.

A fost reziliat contractul de arendă nr. 11 din 11 iulie 2019 încheiat între Alexandru Aurel Leahu și SRL „Tavis-Agro” asupra terenurilor agricole cu nr. cadastrale XXXXX înregistrat în Registrul de înregistrare a contractelor de arendă al Primăriei com. Baroncea, r-nul Drochia.

A fost reziliat contractul de arendă nr. 12 din 11 iulie 2019 încheiat între Ana Grigore Leahu și SRL „Tavis-Agro” asupra terenurilor agricole cu nr. cadastrale XXXXX înregistrat în Registrul de înregistrare a contractelor de arendă al Primăriei com. Baroncea, r-nul Drochia.

S-a încasat de la SRL „Tavis-Agro” în beneficiul lui Aurel Aurel Leahu plata pentru arendă pentru anii agricoli 2020-2021, în sumă de 33 412,50 de lei și pentru anii agricoli 2021-2022, în sumă de 33 412,50 de lei, în total în sumă de 66 825 de lei.

S-a încasat de la SRL „Tavis-Agro” în beneficiul lui Alexandru Aurel Leahu plata pentru arendă pentru anii agricoli 2020-2021 în sumă de 40 095 de lei și pentru anii agricoli 2021-2022 în sumă de 40 095 de lei, în total în sumă de 80 190 de lei.

S-a încasat de la SRL „Tavis-Agro” în beneficiul lui Ana Grigore Leahu plata pentru arendă pentru anii agricoli 2020-2021 în sumă de 6682,50 de lei și pentru arendă pentru anii agricoli 2021-2022 în sumă de 6682,50 de lei, în total în sumă de 13 365 de lei.

S-a încasat de la SRL „Tavis-Agro” în beneficiul lui Aurel Alexandru Leahu plata pentru arendă pentru anii agricoli 2020-2021 în sumă de 26 730 de lei și pentru arendă pentru anii agricoli 2021-2022 în sumă de 26 730 de lei, în total în sumă de 53 460 de lei.

S-a încasat de la SRL „Tavis-Agro” în beneficiul lui Aurel Aurel Leahu, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 2 005 de lei.

S-a încasat de la SRL „Tavis-Agro” în beneficiul lui Alexandru Aurel Leahu cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 2 406 de lei.

S-a încasat de la SRL „Tavis-Agro” în beneficiul Anei Grigore Leahu cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 401 de lei.

S-a încasat de la SRL „Tavis-Agro” în beneficiul lui Aurel Alexandru Leahu cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 1 604 de lei (f. d. 153-155).

La 17 august 2023, prin intermediul poștei electronice și la 18 august 2023, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f. d. 174-176).

Prin încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de SRL „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu și restituit apelul declarat de SRL „Tavis-Agro” împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, ca fiind tardiv (f. d. 204-206).

La 27 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, SRL „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu, a declarat recurs împotriva încheierii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, admiterea cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului (f. d. 210-211).

În motivarea recursului, recurenta SRL „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu, a indicat că nu a primit copia hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, contrar prevederilor art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

A menționat că potrivit înscrisurilor anexate la dosar, plicul DS8008191317AS, pe avizul de recepție a căruia este mențiunea „hotărâre”, a fost expediat la o adresă greșită, și anume, în or. Drochia, str. 31 August 2, bloc A, deși adresa juridică corectă este or. Drochia, str. 31 August 2/A.

La fel, a precizat că datele publicate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” demonstrează că livrarea corespondenței cu numărul DS8008191317AS nu a fost îndeplinită, la 26 iunie 2023 a avut loc „livrarea nereușită”, la 12 iulie 2023, s-a constatat că destinatarul nu este „disponibil”, iar la 13 iulie 2023, o altă „livrare nereușită” cu restituirea plicului către expeditor din cauza adresei greșite.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate, la 19 octombrie 2023, a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurentei, avocatului Eugeniu Rusu, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 209).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 octombrie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel de respingere a cererii de repunere în termen a apelului declarat de SRL „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu și de restituire a apelului declarat de SRL „Tavis-Agro” împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, ca fiind tardiv.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că potrivit art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Actele cauzei atestă faptul expedierii de către Judecătoria Drochia, sediul Central, în adresa SRL „Tavis-Agro” – or. Drochia, str. 31 August 2/A, a citației pentru ședința de judecată din 14 martie 2023, ora 10:00 și a copiei cererii de chemare în judecată depusă de Aurel Aurel Leahu, Aurel Alexandru Leahu, Alexandru Aurel Leahu și Ana Grigore Leahu (f. d. 129), însă, corespondența

menționată a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 130-131).

Tot la sediul SRL „Tavis-Agro” în or. Drochia, str. 31 August 2 bl. A, Judecătoria Drochia, sediul Central, a expediat citația pentru ședința de judecată din 06 iunie 2023, ora 11:00, care, la fel, a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 137-138).

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că instanța de fond a dispus citarea publică a pârâtei (f. d. 136, 145).

Dispozitivului hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 13 iunie 2023, fiind public pe portalul național al instanțelor de judecată tot la 13 iunie 2023.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat copia dispozitivului hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoria Drochia, sediul Central, la sediul SRL „Tavis-Agro” în or. Drochia, str. 31 August 2 bl. A, circumstanță ce se confirmă prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f. d. 156), însă, corespondența menționată a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 157-158).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoria Drochia, sediul Central, a fost depusă de SRL „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu, la 17 august 2023, prin intermediul poștei electronice și la 18 august 2023, prin intermediul oficiului poștal, peste termenul prevăzut de lege (f. d. 174-176).

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți, prin încheierea din 17 octombrie 2023, corect a restituit cererea de apel depusă de SRL „Tavis-Agro” împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoria Drochia, sediul Central, ca fiind tardivă.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 13 iunie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 14 iunie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 13 iulie 2023 (zi de joi).

În context, instanța de apel justificat a reținut că SRL „Tavis-Agro” a declarat apelul peste termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 116 din Codul de procedură civilă, corect a respins cererea depusă de SRL „Tavis-Agro” cu privire la repunerea în termen a cererii de apel.

Repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

Argumentele invocate de SRL „Tavis-Agro” precum că nu a primit copia hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoria Drochia, sediul Central, contrar prevederilor art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, nu confirmă imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Actele cauzei atestă că la sediul SRL „Tavis-Agro” în or. Drochia, str. 31 August 2/A, Judecătoria Drochia, sediul Central a expediat citația pentru ședința de judecată din 14 martie 2023, ora 10:00, copia cererii de chemare în judecată depusă de Aurel Aurel Leahu, Aurel Alexandru Leahu, Alexandru Aurel Leahu și Ana Grigore Leahu și citația pentru ședința de judecată din 06 iunie 2023, ora 11:00, însă, au fost returnate de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 130-131, 137-138).

Potrivit art. 102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

Prin urmare, chiar dacă destinatarul persoană juridică nu recepționează actele trimise de la o instanță de judecată, se consideră înmânate, la data expirării termenului de reclamare.

Administratorul are obligația să depună diligența necesară pentru verificarea și ridicarea poștei care parvine la adresa juridică a persoanei juridice.

Astfel, argumentul recurente precum că plicul DS8008191317AS, pe avizul de recepție a căruia este mențiunea „hotărâre”, a fost expediat la o adresă greșită, și anume, în or. Drochia, str. 31 August 2, bloc A, deși adresa juridică corectă este or. Drochia, str. 31 August 2/A, nu este întemeiat, iar instanța de apel corect a respins cererea de repunere în termen și a restituit cererea de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, după cum corect a reținut și instanța de apel, or. Drochia, str. 31 August 2, bloc A și or. Drochia, str. 31 August 2/A este una și aceeași adresă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că această corespondență a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat”, fără a fi restituită cu mențiunea „adresă greșită”, „necunoscut” sau „plecat”.

Mai mult ca atât, potrivit informație de pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei” referitor la corespondența cu numărul DS8008191317AS, anexată de însăși SRL „Tavis-Agro” la cererea de recurs, se atestă că clientul a fost informat (avizat) despre faptul că urmează să se prezinte la oficiul poștal (f. d. 212), lipsind vreo mențiune despre adresă greșită.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții au neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele redată și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de recurentă sunt nejustificate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Tavis-Agro”, reprezentată de avocatul Eugeniu Rusu.

Se menține încheierea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Aurel Aurel Leahu, Aurel Alexandru Leahu, Alexandru Aurel Leahu și Ana Grigore Leahu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Tavis-Agro”, administrator Tatiana Cecoi cu privire la rezilierea contractelor de arendă, încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni